

Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem

2012-04-25

25 kwietnia obchodzony jest coroczny Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem, ustanowiony przez Ligę Niedosłyszących (organizacja założona w 1910 r.) w celu propagowania w społeczeństwie wiedzy na temat powszechnej obecności hałasu w środowisku człowieka i jego szkodliwego wpływu na zdrowie oraz sposobów jego zmniejszania poprzez odpowiednie działania.

Hałas, powodowany głównie przez ruch transportowy (komunikacja samochodowa, kolejowa i samolotowa), działalność przemysłową oraz aktywność związaną z rekreacją, jest powszechnie występującym zanieczyszczeniem środowiska, będących jednym z poważniejszych problemów obniżających jakość życia w Europie. Dane zawarte w sprawozdaniu Światowej Organizacji Zdrowia "Obciążenie chorobami z powodu hałasu w środowisku" wskazują, że hałas jest drugim co do szkodliwości czynnikiem stresogennym w Europie. 80 milionów Europejczyków jest codziennie narażonych na hałas przekraczający 65 dB, co stanowi ok. 20 % całej populacji, co jest niedopuszczalne z uwagi na fakt, że według przepisów UE dopuszczalny poziom hałasu na terenie zabudowanym w porze dziennej wynosi 60 dB (od 6.00 do 22.00), a w porze nocnej - 50 dB. Koszty gospodarcze i społeczne związane z chorobami oraz przedwczesnymi zgonami wynikającymi z hałasu emitowanego przez ruch uliczny, drogowy i kolejowy w całej UE oszacowane zostały na kwotę 40 mld euro rocznie.

Hałas wpływa destrukcyjnie na system nerwowy oraz immunologiczny, powodując rozdrażnienie, nadbudliwość, apatię, agresję, uczucie zmęczenia, zaburzenia snu, brak koncentracji, zanik funkcji poznawczych uczniów oraz obniżenie wydajności w pracy. U osób długotrwale na niego narażonych wywołuje choroby układu krążenia (zawały serca, zaburzenia akcji serca i zmiany ciśnienia krwi) oraz przedwczesne starzenie się. Typowym przykładem niekorzystnego wpływu hałasu przemysłowego na zdrowie pracowników są uszkodzenia słuchu, szczególnie u osób zatrudnionych przez dłuższy okres czasu w przemyśle górniczym, hutniczym i maszynowym oraz w transporcie. Informacje pochodzące z Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych dowodzą, że zmiany patologiczne ucha wewnętrznego to obecnie ok. 20 % wszystkich wykrywanych przypadków chorób zawodowych. Negatywny wpływ hałasu uwidacznia się również w wymiarze społecznym, zaburzając proces komunikacji, utrudniając odbiór sygnałów optycznych oraz wywołując lokalne napięcia i kłótnie.

Hałas i wibracje pogarszają jakość środowiska przyrodniczego, zakłócając jego naturalną wartość, jaką jest cisza. Obniżają jakość i przydatność terenów rekreacyjnych i leczniczych, zmieniają zachowania ptaków i innych zwierząt, co skutkuje np. zmianą siedlisk czy zmniejszaniem liczby składanych jaj. Przynoszą również ujemne skutki gospodarcze, jak np. utrudnienia w eksporcie wyrobów nie spełniających światowych wymagań ochrony przed hałasem i wibracjami.

W praktyce działania państw Unii Europejskiej na rzecz ochrony środowiska poprzez redukcję hałasu nie należą do priorytetów, głównie ze względu na skromne środki przeznaczone na ten cel, o czym świadczy fakt, że Międzynarodowy Dzień Świadomości Zagrożenia Hałasem ustanowiono dopiero w 1995 r. (z inicjatywy Ligi Niedosłyszących - założonej w 1910 r. amerykańskiej organizacji wyższej użyteczności), a w Polsce dopiero w 2000 r. (przez Towarzystwo Higieny Akustycznej). Sytuacja w tym zakresie ulega poprawie, szczególnie w odniesieniu do hałasu emitowanego przez samochody, maszyny budowlane i samoloty. W ostatnich latach ukazały się dwa dokumenty, znaczące z punktu widzenia ochrony środowiska przed hałasem w Polsce, tj.: Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku oraz ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2001 Nr 62, poz. 627, ze zm.), traktująca hałas jako zanieczyszczenie środowiska, dla którego przyjmuje się takie same ogólne zasady, obowiązki i formy postępowania, jak do pozostałych form zanieczyszczeń. W wielu miejscach Polski montuje się przeciwhałasowe ekrany urbanistyczne oraz antywibracyjne podtorza tramwajowe. Wykonywane są również oceny obiektów szczególnie uciążliwych dla środowiska, pomiary kontrolne, mapy akustyczne terenów wokół lotnisk i całych miejscowości, jednak wciąż pozostaje bardzo wiele do zrobienia.

fot.: Orem, Wikimedia Commons